

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 20 МЕТОДИКА ТЕСТУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ

Спеціальність **227 Терапія та реабілітація**

Освітньо-професійна програма **Фізична терапія**

Психолого-природничий факультет

2025 - 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика тестування та контролю у фізичній терапії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 227 Терапія та реабілітація за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія».

Мова навчання: українська

Розробник: Антонюк-Кисіль Володимир Миколайович, доктор медичних наук, професор кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Протокол від “ 24 ” червня 2025 року № 7

Завідувач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

(проф. Інна СЯСЬКА)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ 26 ” червня 2025 року № 5

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

Ірина ТРОХИМЧУК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Форма навчання	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3,0	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркові	
Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 90 Потижневе навантаження – 2,5 години	Спеціальність 227 «Терапія та реабілітація»	Рік підготовки	
		3	
		Семестр	
	Освітньо-професійна програма «Фізична терапія»	5	
		Лекції	
		16 год	
		Практичні	
		14 год	
		Самостійна робота	
		60 год	
		Індивідуальні завдання	
		Форма контролю	
		Залік	
	Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)		

Передумови для вивчення дисципліни (нормальна анатомія, нормальна фізіологія, патанатомія, патфізіологія, біомеханіка та клінічна кінезіологія)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо застосування сучасних методів тестування, оцінювання та контролю функціонального стану пацієнтів, а також аналізу ефективності фізичної терапії на різних етапах реабілітаційного процесу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

3. Очікувані результати навчання:

РН 06. Застосовувати методи й інструменти для визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

РН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

РН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня повинен

знати:

- методики функціонального, рухового та фізичного тестування;
- адекватні тести відповідно до нозології, віку та індивідуальних особливостей пацієнта;

вміти:

- сформулювати вміння проводити контроль і моніторинг динаміки відновлення;
- набутти навичок інтерпретації результатів тестування та використання їх для корекції програм фізичної терапії;
- засвоїти принципи об'єктивної оцінки ефективності реабілітаційних втручань на основі доказової практики.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Методи тестування і контролю у фізичній терапії

Тема 1 Клінічні і параклінічні методи обстеження. Поняття про клінічні та параклінічні методи обстеження. Оцінка рухової активності та функціонального стану пацієнта. Параклінічні методи обстеження.

Тема 2 Реабілітаційне обстеження та функціональні тести у фізичній терапії. Структура реабілітаційного обстеження. Клінічний огляд у фізичній терапії.

Тема 3 Спеціальні тести та шкали в реабілітації хворих. Функціональні тести рухової активності. Ортопедичні тести. Неврологічні тести. Провокаційні тести. Оцінка болю. Оцінка функціонального стану. Оцінка якості життя.

Змістовий модуль II. Методи обстеження різних систем організму

Тема 4 Методи оцінки та обстеження нервової системи. Загальні принципи та анамнез. Мета обстеження, збір скарг і неврологічного анамнезу. Оцінка функцій центральної нервової системи. Свідомість, когнітивні функції, черепні нерви. Оцінка рухової та чутливої сфери. М'язова сила і тонус, чутливість, рефлекси, координація. Додаткові методи та клінічний висновок. Інструментальні методи, узагальнення результатів, значення для реабілітації.

Тема 5 Методи оцінки та обстеження серцево-судинної системи. Збір анамнезу та загальний огляд. Скарги пацієнта, фактори ризику, оцінка зовнішніх ознак порушень

серцево-судинної системи. Оцінка життєвих показників Артеріальний тиск, частота серцевих скорочень, пульс, дихальна частота. Клінічні методи обстеження серця та судин Аускультация, перкусія, пальпація, визначення набряків, венозного пульсу. Інструментальні та лабораторні методи ЕКГ, ЕХО-КГ, добові моніторинги, лабораторні дослідження крові, тести на функціональну здатність серця.

Тема 6 Методи оцінки та обстеження дихальної системи. Збір анамнезу та загальний огляд Скарги пацієнта, фактори ризику, спостереження за зовнішніми ознаками дихальної недостатності (ціаноз, задишка, положення тіла). Оцінка життєвих показників Частота дихання, глибина дихання, сатурація кисню (SpO₂), пульс і артеріальний тиск. Клінічні методи обстеження легень Аускультация, перкусія, пальпація грудної клітки, визначення форми та симетрії дихальних рухів. Інструментальні та лабораторні методи Спірометрія, пікфлоуметрія, рентгенографія грудної клітки, КТ легень, лабораторні дослідження крові (газовий склад, сатурація).

Тема 7 Методи оцінки та обстеження опорно-рухової системи. Збір анамнезу та загальний огляд Скарги пацієнта, історія травм, фактори ризику, зовнішній огляд (поставка, деформації, асиметрія). Оцінка рухової функції Обсяг активних і пасивних рухів, м'язова сила, тонус, гнучкість, координація. Клінічні спеціальні тести Ортопедичні тести, функціональні проби для оцінки стабільності, сили та балансу. Інструментальні та додаткові методи Рентген, УЗД, МРТ, КТ, електроміографія; аналіз результатів для планування реабілітації.

5. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	Усього	Л.	Пр.	Лаб.	С.р.	Усього	Л.	Пр.	Лаб.	С.р.
Змістовий модуль I. Методи тестування і контролю у фізичній терапії										
Тема 1. Клінічні і параклінічні методи обстеження	9	2	2	-	5	-	-	-	-	-
Тема 2. Реабілітаційне обстеження та функціональні тести у фізичній терапії	14	2	2	-	10	-	-	-	-	-
Тема 3. Спеціальні тести та шкали в реабілітації хворих	14	2	2	-	10	-	-	-	-	-
Всього:	37	6	6	-	25	-	-	-	-	-
Змістовий модуль II. Методи обстеження різних систем організму										
Тема 4. Методи оцінки та обстеження нервової системи	16	2	4	-	10	-	-	-	-	-
Тема 5. Методи оцінки та обстеження серцево-судинної системи	14	2	2	-	10	-	-	-	-	-
Тема 6. Методи оцінки та	14	2	2	-	10	-	-	-	-	-

обстеження дихальної системи										
Тема 7. Методи оцінки та обстеження опорно-рухової системи	9	2	2	-	5	-	-	-	-	-
Всього:	53	8	10	-	35	-	-	-	-	-
Всього годин:	90	14	16	-	60	-	-	-	-	-

6. Теми семінарських занять

Не передбачено

7. Теми практичних занять

№ п/п	Тематика	Кількість годин
1.	Організація та правила проведення тестування у фізичній терапії (підготовка пацієнта, безпека, етичні аспекти, оформлення результатів).	2
2.	Мануальне м'язове тестування (оцінка сили основних м'язових груп, шкали оцінювання, інтерпретація результатів).	2
3.	Оцінка обсягу рухів у суглобах (практика гоніометрії та інклінометрії, активні й пасивні рухи).	2
4.	Тестування функціонального стану опорно-рухового апарату (функціональні проби, оцінка рухових обмежень).	2
5.	Оцінка рівноваги та координації рухів (проведення тестів Berg Balance Scale, Romberg, Timed Up and Go).	2
6.	Функціональна оцінка ходи та мобільності (аналіз ходи, 10-Meter Walk Test, 6-Minute Walk Test).	2
7.	Оцінка кардіореспіраторної витривалості (функціональні проби, контроль ЧСС, АТ, сатурації).	2
8.	Аналіз та контроль ефективності програми фізичної терапії (порівняльний аналіз результатів тестування, ведення індивідуальної карти пацієнта).	2
Усього:		16

8. Теми лабораторних занять

Не передбачено

9. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	Кількість годин
1	Класифікація методів тестування у фізичній терапії Аналіз основних груп тестів (функціональні, рухові, силові, витривалості, координаційні) та їх значення у реабілітаційному процесі.	10
2	Стандартизовані шкали та опитувальники у фізичній терапії Характеристика та сфери застосування шкал Barthel Index, FIM, VAS, Berg Balance Scale, SF-36 тощо.	10

3	Оцінювання функціонального стану опорно-рухового апарату Методи тестування рухливості суглобів, м'язової сили, гнучкості та постави.	10
4	Контроль ефективності програм фізичної терапії Критерії та показники ефективності, динамічне спостереження, корекція індивідуальних програм реабілітації.	10
5	Особливості тестування пацієнтів різного віку та з різними нозологіями Адаптація методик тестування для дітей, осіб похилого віку та пацієнтів із хронічними захворюваннями.	10
6	Роль доказової медицини у виборі методів тестування Аналіз наукових джерел, валідність і надійність тестів, інтерпретація результатів відповідно до принципів evidence-based practice.	10
Всього:		60

10. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Методика тестування та контролю у фізичній терапії» – це вид науково-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або один із змістових блоків навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел. Один із додатків – презентація у програмі PowerPoint.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Моделі надання реабілітаційних послуг (на основі міжнародної класифікації функціонування)».

11. Методи навчання

МН1–словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2–практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3–наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5–відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 –самостійна робота (розв'язання завдань);

12. Методи оцінювання

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

МО1 – залік;

МО2 – усне та письмове опитування

МО4 – тестування;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист практичних робіт;

13. Засоби діагностики результатів навчання

- Стандартизовані тести
- Аналітичні звіти, реферативна робота
- Презентації результатів виконання завдань та досліджень

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК12.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	РН06.	Застосовувати методи й інструменти для визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.	МН 1,2,3,5,6.	МО 1,4,7, 8.
СК06.	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.	РН06.	Застосовувати методи й інструменти для визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.	МН 1,3,4,5.	МО 2,4,6,7,8.
СК09.	Здатність забезпечувати	РН14.	Безпечно та ефективно	МН 1,2,3,5,	МО

90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивний-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			

35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрово-го контролю	здобувачвищоїосвітивоолодієматеріалом на рівніокремихфрагментів, щостановлятьнезначнучастинунавчальногоматеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувачвищоїосвітивоолодієматеріалом на рівніелементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	не зараховано

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модулі							ІНДЗ	Модуль ні контрол ьні роботи	Підсум кове тестув ання	Всього
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7				
5	5	10	10	5	5	10	10	20	20	100

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

16. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни представлено в системі Moodle та складається:

- Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.
- Опорний конспект лекцій.
- Матеріали для лабораторних занять.
- Завдання до самостійної роботи.
- Завдання для здійснення модульного і підсумкового контролю знань.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Розкрити поняття здоров'я.
2. Розкрити поняття хвороба.
3. Охарактеризувати типи перебігу захворювань.
4. Характеристика захворювань за тривалістю і періодами.
5. Охарактеризувати результат закінчення хвороби.
6. Визначення поняття етіологія.
7. Визначення поняття патогенез.
8. Характеристика тесту функціональне досягнення.
9. Охарактеризувати індекс динамічної ходьби.
10. Характеристика Тест «Встати і йти».
11. Визначення поняття алергія.
12. Охарактеризувати чотирьох етапний тест баланс.
13. Характеристика тесту «Кроки у 4 квадратах»
14. Визначення понять артеріальна та венозна гіперемія.
15. Визначення понять гемостаз, сладж, кровотеча.
16. Визначення поняття крововиливи.
17. Визначення понять тромбоз, емболія.
18. Визначення понять інфаркт, шок.
19. Характеристика тесту баланс Берга.
20. Характеристика некрозу за етіологією.
21. Характеристика некрозу за морфологічною ознакою.
22. Патолого-анатомічні зміни, що відбуваються в організмі при некрозі.
23. Визначення поняття запалення та його стадії.
24. Охарактеризувати види запалення.
25. Визначення поняття атрофії та її види.
26. Характеристика видів атрофії в залежності від дії хімічних, фізичних, механічних чинників.
27. Характеристика видів атрофії внаслідок недостатнього харчування.
28. Поняття про анамнез.
29. Загальний огляд пацієнта
30. Антропометрія, термометрія.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Вакуленко Л.О., Клапчук В.В. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2018. - 371 с.
2. Голка Г.Г., Бур'янов О.А., Климовицький В.Г. Травматологія і ортопедія. / Вінниця., Нова Книга, 2014. 416 с.
3. Методи обстеження при соматичній патології: навчальний посібник для фізичних терапевтів, ерготерапевтів: навчальний посібник (ВНЗ III-IV р.а.) / за редакцією професора Вірстюк Н.Г. – Івано-Франківськ: НАІР. 2020, 200 с.
4. Методи обстеження неврологічного хворого: навчальний посібник / за редакцією Л.І. Соколової, Т.І. Ілляш. – 2-е вид. – К. : ВСВ «Медицина». 2020, 144 с.
5. Шкали в нейрореабілітації. Укладачі М. В. Гуляєва, Н.І. Піонтківська, М.І. Піонтківський. Наукові редактори В.А. Голик, Д.В. Гуляєв, М.Я. Романишин. – К.: Видавець Д.В. Гуляєв. 2014. – 68 с.

Допоміжна література

1. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних форм. Навчальний посібник. Запоріжжя, 2011. – 314 с
2. Бойчук Т., Голубева М., Левандовський О., Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації. Львів, ЗУКЦ, 2010. – 239с.
3. Григус І.М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи. Львів: Новий світ. – 2018.

19. Інформаційні (інтернет) ресурси

<https://physrehab.org.ua/uk/home/>

<https://pedro.org.au/ukrainian/>

<https://naiu.org.ua/project-naiu/zmitsnennya-reabilitatsijnyh-poslug-v-systemahohorony-zdorov-ya/>

<https://www.testcentr.org.ua/uk/ispyty/spetsialnosti/fizychna-terapiia-erhoterapiia>